

Projekt

z dnia 16 czerwca 2023 r.

Zatwierdzony przez .....

**Uchwała Nr LXII/449/2023
Rady Gminy Popielów**

z dnia 27 czerwca 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej Gminy Popielów na lata 2023-2027

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) Rada Gminy Popielów uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się **Gminny Plan Rozwoju Ekonomii Społecznej Gminy Popielów na lata 2023-2027**, którego treść zawiera załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Popielowie.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Popielów.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Opracował: Kierownik GOPS

Wójt Gminy

Sybilla Stelmach

Sprawdzone pod względem
formalno-prawnym
Adwokat Iwona Kociak-Skóra

Gminny Plan Rozwoju Ekonomii Społecznej

Gminy Popielów na lata 2023-2027

Spis treści

I. WSTĘP	4
II. KONTEKST LEGISLACYJNY PLANU.....	5
III. DEFINICJA POJĘCIA „EKONOMIA SPOŁECZNA”	9
IV. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-EKONOMICZNEJ GMINY POPIELÓW.....	11
Polożenie	11
Ludność Gminy Popielów.....	12
Pomoc społeczna	15
Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.....	18
Analiza SWOT.....	20
V. ZAKŁADANE CELE I DZIAŁANIA PLANU	22
Cele szczegółowe:	22
1. Animowanie inicjatyw rozwijających ekonomię społeczną w obszarach edukacyjnym, rekreacyjno-turystycznym, zdrowotno-opiekuńczym.....	22
2. Dążenie do realizacji zapisów KPRES w zakresie zlecenia usług i zadań na podstawie klauzul społecznych	22
3. Zarządzanie planem i jego aktualizacja	23
VI. PODSUMOWANIE	24

I. Wstęp

Lokalny Plan Rozwoju Ekonomii Społecznej nie jest programem rozwoju w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Jest to dokument, którego celem jest poznanie potencjału posiadanych zasobów oraz zdiagnozowanie problemów i potrzeb społecznych wymagających rozwiązania i zaspokojenia za pomocą narzędzi ekonomii społecznej. Zdefiniowane cele i zadania wyznaczą kierunki działań, które pozwolą na lepsze wykorzystanie lokalnego potencjału na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego. Przedmiotowy dokument dotyczy rozwoju ekonomii społecznej na terenie Gminy Popielów i został opracowany przez

Rysunek 1. Położenie Gminy Popielów w województwie opolskim. (źródło: pl.Wikipedia.org dostęp: 09.03.2023)

osoby aktywnie uczestniczące w realizację polityk społecznych na tym obszarze. Na potrzeby niniejszego opracowania potraktowano ekonomię społeczną dość szeroko – jako instrument rozwoju lokalnego wykorzystujący posiadane mechanizmy gospodarcze pozwalające zrealizować cele społeczne.

Przy opracowaniu Planu przyjęto podejście partnerskie i partycypacyjne polegające na szerszym podejściu w planowaniu i przeprowadzaniu procesów partycypacyjnych oraz tworzeniu wspólnej wizji rozwoju Gminy Popielów. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele samorządu terytorialnego, jednostki pomocy społecznej, a także podmiotów ekonomii społecznej, a więc kluczowi interesariusze, których działania bezpośrednio przyczyniają się do rozwoju społecznego w Gminie Popielów. Spotkania miały charakter warsztatowy, omawiano istniejące problemy społeczne, analizowano poziom rozwoju sektora ekonomii społecznej w gminie oraz omawiano możliwości poprawy aktualnej sytuacji. Uczestnikami tworzenia Gminnego Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej byli przedstawiciele podmiotów Ekonomii Społecznej działającej na terenie Gminy Popielów.

Podczas pracy nad Planem użyto następujące narzędzia metodologiczne:

- stworzenie koncepcji Planu,
- wypracowanie metod przygotowania materiału,

- zidentyfikowanie grup i środowisk wymagających wsparcia,
- zidentyfikowanie zasobów występujących w Gminie Popielów,
- zdiagnozowanie deficytów i potrzeb występujących w Gminie Popielów,
- sformułowanie celów i sposobów ich realizacji,
- koordynowanie działań w ramach Planu.

Wzmocnienie roli sektora ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym Gminy Popielów to wyzwanie i jednocześnie szansa. Całość procesu przygotowania Gminnego Planu Rozwoju Ekonomii Społecznej Gminy Popielów oparto na diagnozie sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, która pozwala lepiej określić cele i zaplanować działania rozwojowe oraz dobrać odpowiednie wskaźniki realizacji programu. Określa ona charakterystyczne cechy społeczno-demograficzne Gminy Popielów i identyfikuje podstawowe problemy społeczne. Plan sporządzono na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Popielów na lata 2016-2025, Strategii Rozwoju Gminy Popielów na lata 2021-2030, Raportu o stanie Gminy Popielów za rok 2021, dostępnych danych wtórnych – Bank Danych Lokalnych za lata 1995 – 2021 oraz treści wypracowanych przez uczestników poszczególnych warsztatowych spotkań.

II. Kontekst legislacyjny Planu

Ekonomia społeczna (dalej: ES) jest sektorem gospodarki o celach integracyjnych, reintegracyjnych i aktywizujących. Jest to szczególnie istotny dział ekonomii dla gospodarek wysoko rozwiniętych, zajmuje ważne miejsce w wielu dokumentach strategicznych i planistycznych szczebla europejskiego, krajowego, regionalnego i lokalnego. ES jest sferą życia społeczno-gospodarczego, która znajduje się na pograniczu sektora przedsiębiorczości oraz sektora organizacji pozarządowych. Wymiar ES realizowany jest przez podmioty ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstwa społeczne, które w ramach swojej działalności przyjmują funkcje tworzenia miejsc pracy w celu aktywizacji oraz reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, świadczenia usług społecznych użyteczności publicznej oraz realizacji zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.

Uchwałą Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 r. przyjęty został Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023r. Ekonomia Solidarności Społecznej (KAPRES) stanowiący jeden z elementów systemu dokumentów strategicznych służących realizacji

Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030-Trzecia fala Nowoczesności. W dokumencie KAPRES zdefiniowano cel nadrzędny: „W roku 2023 ekonomia społeczna stanowi ważny czynnik wzrostu zatrudnienia, spójności społecznej oraz rozwoju gospodarczego”, który następnie przełożony został na cel strategiczny:

„Do roku 2023 podmioty ekonomii społecznej staną się ważnym elementem aktywizacji osób w trudnej sytuacji na rynku pracy oraz dostarczycielem usług użyteczności publicznej działającym we wspólnotach samorządowych”.

Osiągnięciu tak zdefiniowanych celów służą z kolei 4 cele operacyjne, wśród których na potrzeby niniejszego dokumentu najistotniejsze znaczenie ma Cel operacyjny 1: Odpowiedzialna wspólnota. Wzmocnienie roli podmiotów ekonomii społecznej we wspólnotach samorządowych.

Na poziomie regionalnym realizacji tak sformułowanych celów będą służyły między innymi Regionalne Programy Operacyjne, w których preferencyjnie będą traktowane takie przedsięwzięcia jak np.: wsparcie i rozwój form opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi, osobami mającymi problem ze zdrowiem psychicznym, osobami starszymi, osobami wykluczonymi społecznie lub zagrożonymi wykluczeniem społecznym.

W świetle powyższego finansowane będą projekty wspierające:

- podmioty opieki nad dziećmi do lat 3, w tym żłobki (m.in. przyzakładowe), kluby dziecięce, oddziały żłobkowe oraz działania na rzecz zwiększenia liczby miejsc w istniejących instytucjach,
- usługi opiekuńcze nad osobami zależnymi,
- usługi asystenckie dla osób niepełnosprawnych,
- usługi wspierania rodziny, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
- rozwój mieszkań chronionych, wspomaganych i treningowych.

Z kolei w projekcie założeń do ustawy o ekonomii społecznej i ekonomii solidarnej, w zakresie usług społecznych znajdziemy następujące zapisy:

„Podmioty ekonomii społecznej i solidarnej uczestniczą w procesie realizacji zadań użyteczności publicznej w samorządzie terytorialnym, poprzez: współudział w badaniu potrzeb i planowaniu świadczenia usług społecznych użyteczności publicznej na poziomie gminnym / powiatowym (co zostało opisane w Rozdziale III projektu założeń) oraz realizację zadań użyteczności publicznej w zakresie usług społecznych użyteczności publicznej i zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego”.

oraz:

„Zadania użyteczności publicznej w zakresie usług społecznych użyteczności publicznej i zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego powinny być realizowane:

- 1) przez jednostki samorządu terytorialnego samodzielnie lub jednostki przez siebie kontrolowane w trybie tzw. „in house”;
- 2) w trybie partnerstwa, co wymagać będzie zmian w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wprowadzających nowy rozdział o partnerstwie publiczno-społecznym, określającym tryb wyboru partnera spoza sektora finansów publicznych na podobnych zasadach, jak w przypadku przepisów ustawy o zasadach wspierania polityki rozwoju;
- 3) zlecenie podmiotom ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstwom społecznym zadań publicznych w trybie powierzania usług społecznych użyteczności publicznej oraz w trybie wspierania zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego w ramach przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. (...)”.

W ramach zamówień publicznych można także określić wymagania o charakterze społecznym związane z realizacją zamówienia, m.in. poprzez zobowiązanie wykonawców do zatrudnienia do realizacji osób z określonych grup czy też doprecyzowanie formy zatrudnienia osób wykonujących wskazane czynności w ramach realizacji zamówienia.

Rozwiązania uwzględnione w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.), dalej „PZP” pozwalają osiągać różne korzyści społeczne, ale koncentrują się one przede wszystkim na:

- zwiększaniu stabilności zatrudnienia i bezpieczeństwa socjalnego pracowników,
- zatrudnianiu oraz integracji zawodowej i społecznej osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ułatwianiu dostępu do zamówień publicznych podmiotom prowadzącym integrację społeczną i zawodową osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób z niepełnosprawnościami, spółdzielniom socjalnym,
- dostosowaniu przedmiotu zamówienia do potrzeb jego użytkowników, w szczególności osób z niepełnosprawnościami,
- stosowaniu w realizacji zamówienia produktów lub usług posiadających etykiety społeczne.

Przepisy pzp pozwalają zamawiającym określać warunki udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne, warunki dotyczące przedmiotu realizacji zamówienia, a także kryteria oceny ofert, uwzględniając aspekty społeczne. Niekiedy wiążą się one z ograniczeniem nadrzędnej w zamówieniach publicznych zasady konkurencyjności, ale jest to ograniczenie dopuszczone prawem unijnym i krajowym, gdyż dzięki temu można osiągać istotne korzyści społeczne.

Ponadto należałoby uwzględnić przewidziane już ustawą PZP wyłączenie spod obowiązku stosowania przepisów ustawy PZP w przypadku zamówień o wartości mniejszej niż wartość progów unijnych, których przedmiotem są usługi lub roboty budowlane realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w gminnym programie rewitalizacji oraz wykonywane na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacyjnej udzielane przez gminy lub jednostki podległe gminom niektórym podmiotom ekonomii społecznej (NGO - organizacje pozarządowe i spółdzielnie socjalne), których działalność statutowa obejmuje realizację tego typu zamówień.

W tym samym dokumencie zdefiniowano także katalog podmiotów ekonomii społecznej:

- jednostki reintegracyjne (WTZ, ZAZ, CIS, KIS),
- podmioty prowadzące działalność w sferze pożytku publicznego, w tym organizacje pozarządowe,
- spółdzielnie (w tym spółdzielnie socjalne),
- towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych i zakłady reasekuracji, wykonujące działalność w formie towarzystwa reasekuracji wzajemnej,
- przedsiębiorstwa społeczne oraz katalog obszarów, w których możliwe jest realizowanie usług społecznych użyteczności publicznej przez podmioty ekonomii społecznej:
  - ✓ pomoc społeczna,
  - ✓ opieka nad dziećmi,
  - ✓ wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,
  - ✓ edukacja,
  - ✓ ochrona zdrowia,
  - ✓ wspieranie osób niepełnosprawnych,
  - ✓ gminne budownictwo mieszkaniowe,

- ✓ rewitalizacja,
- ✓ kultura,
- ✓ kultura fizyczna,
- ✓ turystyka, krajoznawstwo,
- ✓ ochrona środowiska i przyrody, gospodarka wodna,
- ✓ wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej,
- ✓ promocja przedsiębiorczości na szczeblu lokalnym.

Powyższy przegląd obecności sektora ekonomii społecznej w kluczowych dokumentach krajowych i regionalnych dowodzi faktu, iż podmioty ekonomii społecznej są postrzegane jako integralna część społeczności lokalnych i ważny „byt”, funkcjonujący gdzieś pomiędzy sferą ekonomii i działań prospołecznych, wymiernego zysku i niewymiernych korzyści, biznesem i NGO.

Wciąż jednak brakuje kompleksowej regulacji prawnej dotyczącej podmiotów ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstw społecznych jako formy ekonomii solidarnej, oraz zasad współpracy z administracją publiczną i udziału tych podmiotów w realizacji zadań publicznych, co stanowi istotną barierę w rozwoju zarówno sektora ekonomii społecznej i solidarnej, jak i usług społecznych użyteczności publicznej, świadczonych w lokalnej wspólnocie czy też innych zadań publicznych służących rozwojowi lokalnemu

III. Definicja pojęcia „Ekonomia Społeczna”

Ekonomia Społeczna jest sektorem gospodarki społecznej o celach integracyjnych, reintegracyjnych i aktywizujących. Jest to system łączący cele ekonomiczne i społeczne. Najczęściej ekonomia społeczna jest rozumiana jako system przedsiębiorstw i organizacji oraz właściwych im uregulowań prawnych mających na celu wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Podmioty działające w jej ramach są zatem naturalną organizacyjną odpowiedzią na potrzebę wspierania takich rozwiązań, których dążeniem nadrzędnym jest realizacja celów społecznych przy jednoczesnym dbaniu o ekonomiczny zwrot z ponoszonych publicznych nakładów.

W rozumieniu wyłącznie społecznym pojęcie to najczęściej kierowane jest do osób zagrożonych marginalizacją społeczną, chronicznie bezrobotnych, niepełnoprawnych lub izolujących się. Do działań zapobiegawczych lub niwelujących negatywne efekty gospodarki

można zaliczyć kursy i szkolenia, które przygotowują ludzi do wejścia na rynek pracy jak również tworzenie wspólnot, prowadzenie terapii zajęciowych, stowarzyszeń i fundacji, towarzystw i zakładów aktywności zawodowej, które w znacznym stopniu są zaangażowane w sprawy społeczności.

Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej:

- organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- spółdzielnie socjalne;
- spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów, niewidomych oraz produkcji rolnej;
- przedsiębiorstwa społeczne – podmioty ekonomii społecznej, które prowadzą działalność gospodarczą lub odpłatną pożytku publicznego, zatrudniają i aktywizują zawodowo osoby trudnozatrudnialne, nie prywatyzują zysku lub nadwyżki bilansowej i są zarządzane w sposób partycypacyjny;
- jednostki reintegracyjne tj. takie, których głównym działaniem jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, czyli: Zakłady Aktywności Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej.

Rysunek 2. Podmioty ekonomii społecznej.

Źródło: Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Pojęcie ekonomii społecznej w najważniejszych dokumentach programowych Gminy Popielów, pokazują że obszar ekonomii społecznej traktowany jest z należytą uwagą co odzwierciedlają lokalne dokumenty. Do najważniejszych należą: Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Popielów na lata 2016 – 2025 oraz Strategia rozwoju Gminy Popielów na lata 2021 – 2030.

IV. Diagnoza sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy Popielów

Położenie

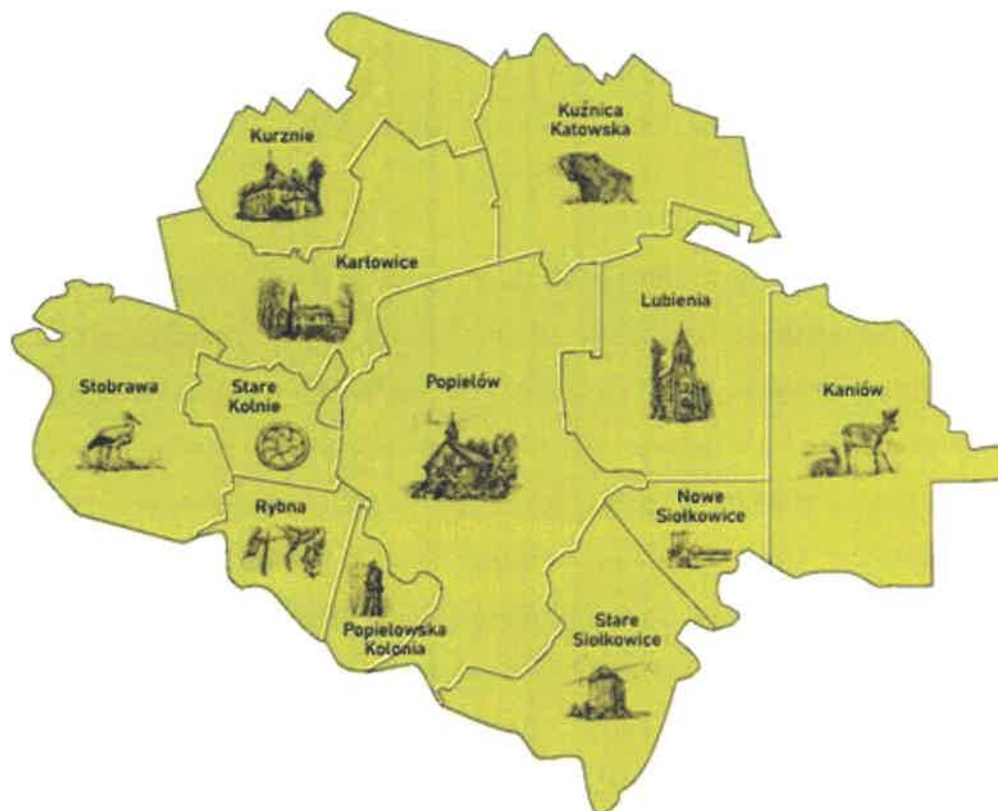
Gmina Popielów jest jedną z 13 gmin wchodzących w skład Powiatu Opolskiego, położoną na jego północno-zachodnim skraju. Graniczy od południowego wschodu z gminą Dobrzeń Wielki, z gminami powiatu brzeskiego: od południa z Lewinem Brzeskim, od zachodu ze Skarbmierzem, od północnego zachodu z Lubszą, gminami powiatu namysłowskiego: od północy ze Świerczowem i od północnego wschodu z Pokojem. Gmina Popielów podzielona jest na 12 sołectw: Popielów, Kaniów, Karłowice, Kurznie, Kuźnica Katowska, Lubienia, Nowe Siołkowice, Popielowska Kolonia, Rybna, Stare Kolnie, Stare Siołkowice, Stobrawa. Siedziba Gminy Popielów jest oddalona o ok. 24 km od Opola, 25 km od Brzegu, 55 km od Wrocławia, 40 km od autostrady A4. Gmina Popielów leży na terenie Stobrawskiego Parku Krajobrazowego oraz dorzecza Odry.

Zajmuje powierzchnię 175,57 km², na której znajdują się:

- przepiękne malownicze tereny, położone wśród lasów Stobrawskiego Parku Krajobrazowego i dorzecza Odry,
- bogate środowisko leśne, liczne oczka, ciek wodne i zadrzewienia śródpolne,
- ciekawe i unikatowe w skali kraju okazy fauny i flory, objęte ochroną,
- doskonałe warunki do wypoczynku - dobra baza gastronomiczna i noclegowa, jazdy konnej, przejażdżki bryczką, wędkowania, grzybobrania,
- dobra infrastruktura techniczna,
- ścieżki rowerowe,
- w rejestrze zabytków województwa opolskiego ujętych jest 11 obiektów z terenu Gminy Popielów, są to m.in.:
  - ✓ gotycki zamek z I połowy XIV w. w Karłowicach,
  - ✓ drewniany kościół p.w. św. Andrzeja i Jana Chrzciciela w Popielowie,
  - ✓ wiatrak z XIX w. w Popielowie,

- ✓ klasycystyczny kościół p.w. św. Judy Tadeusza w Kurzniach,
- ✓ dom ks. dr Jana Dzierżona w Karłowicach.

Rysunek 3. Mapa Gminy Popielów

Ludność Gminy Popielów

Gminę Popielów w 2022 roku zamieszkiwało 7771 mieszkańców, było to o 34 osoby mniej w stosunku do roku poprzedniego. Podobnie jak w całym województwie zauważamy zjawisko depopulacji. Jednak chociaż w sołectwach widoczne są wahania liczby mieszkańców, zauważamy ogólny trend stabilizacji. W całej gminie w latach 2014 – 2021 ubyło 398 osób.

Ujemny przyrost naturalny w 2021 roku wyniósł -32. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,03 na 1000 mieszkańców Gminy Popielów. W 2021 roku urodziło się 62 dzieci, w tym 43,5% dziewczynek i 56,5% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,68 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz nieznacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

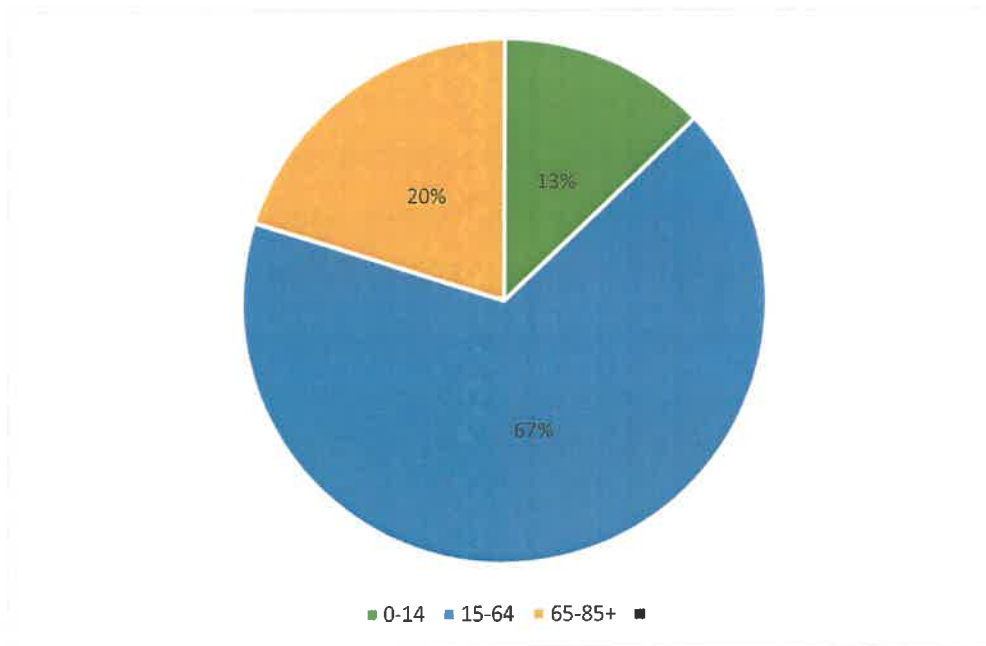
W 2021 roku w ruchu wewnętrznym zarejestrowano 66 zameldowań oraz 54 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Popielów 12. W tym samym roku 4 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 27 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -23. 60,6% mieszkańców Gminy Popielów jest w wieku produkcyjnym, 15,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 24,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 1. Liczba ludności Gminy Popielów w poszczególnych sołectwach, stan na 31.12.2021 r.

Miejscowość	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmiany liczby ludności 2014-2021
Kaniów	322	321	322	311	311	302	299	299	- 23
Karłowice	1330	1331	1291	1286	1277	1266	1252	1236	- 94
Kurznie	503	505	508	503	505	500	496	495	- 8
Kuźnica Katowska	119	119	126	122	115	114	109	106	- 13
Lubienia	383	379	365	357	354	353	347	344	- 39
Nowe Siołkowice	395	396	391	395	401	407	385	376	- 19
Popielowska Kolonia	133	128	123	121	119	119	123	115	- 18
Popielów	2075	2061	2018	2008	2001	1997	1968	1945	- 130
Rybna	289	296	285	281	285	284	289	298	+ 9
Stare Kolnie	223	223	223	221	221	224	225	229	+ 6
Stare Siołkowice	1942	1933	1928	1943	1922	1903	1912	1905	- 37
Stobrawa	489	488	501	501	491	486	472	457	- 32
RAZEM	8203	8180	8081	8049	8002	7955	7877	7805	- 398

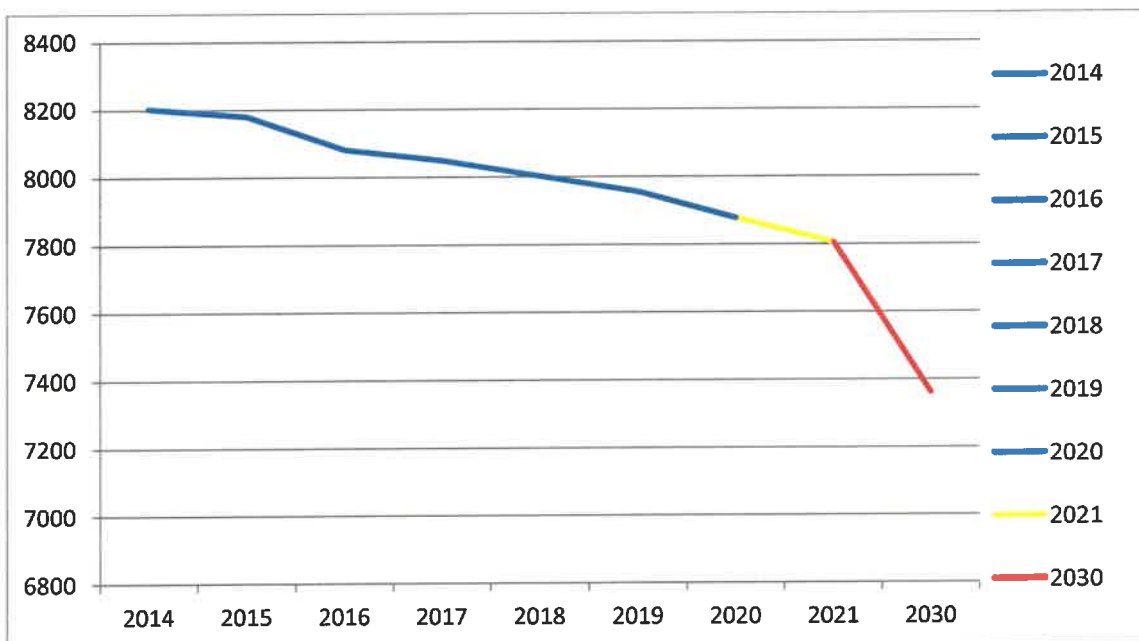
Źródło: Opracowanie Urząd Gminy na podstawie danych pochodzących z Ewidencji Ludności w Urzędzie Gminy, dane obejmują osoby zameldowane na pobyt czasowy i stały.

Wykres 1. Biologiczne grupy wieku - Gmina Popielów w 2021 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie, źródło GUS, 31.12.2021 r.

Wykres 2. Dynamika zmiany liczby ludności w Gminie Popielów w latach 2014 – 2020, z prognozą do 2030 r.

Źródło: Opracowanie Urząd Gminy na podstawie danych pochodzących z Ewidencji Ludności w Urzędzie Gminy, dane obejmują osoby zameldowane na pobyt czasowy i stały oraz prognozy ludności dla gmin województwa opolskiego w 2030, GUS.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Jednostką organizacyjną pomocy społecznej w Gminie Popielów jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach którego funkcjonują Kluby Senior+.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie mieści się przy ul. Powstańców 12, wykonuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych, zadania określone ustawą o pomocy społecznej, ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. GOPS przyznaje i wypłaca dodatki z rządowych programów, uczestniczy w programie: "Posiłek w szkole i w domu". Tutejszy Ośrodek jest również partnerem w projektach unijnych, wspierających seniorów poprzez usługi opiekuńcze. GOPS przyznaje i wypłaca dodatki mieszkaniowe. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się obsługą administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego oraz prowadzi wsparcie asystenta rodziny.

Wydatki wykonane w 2022 rok wyniosły **13.657.353,49 zł**.

W analizowanym okresie ustalono, iż liczba mieszkańców gminy w roku 2022 wyniosła 7 771, natomiast liczba osób, którym przyznano świadczenie wyniosła 121 osób, co stanowi 1,56 %.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w formie finansowej z roku na rok się zmniejsza, tj. w 2019 – były to 151 rodziny, w 2020 - 142 rodziny, w 2021 – 114 rodzin, w 2022 – 95 rodzin, w 2023 - planowanych jest 90 rodzin. Liczba ta minimalnie się zmniejsza, natomiast przyznawane świadczenia utrzymują się w podobnych proporcjach. Kryterium dochodowe w 2021 roku wynosiło 528 zł na osobę w rodzinie oraz 701 zł dla osoby samotnej. Natomiast od roku 2022 wynosi 600 zł na osobę w rodzinie oraz 776 zł dla osoby samotnej.

Największą grupę rodzin korzystających z pomocy finansowej, stanowią rodziny, w których występuje problem ubóstwa. Pozostałe powody przyznawania pomocy to niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa, wielodzietność, rodziny niepełne.

Z analizy danych za lata 2021-2022 wynika, że w gminie przybyło osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby, co spowodowało wzrost liczby osób uprawnionych do korzystania z zasiłku stałego, wzrosła również liczba osób korzystających z usług opiekuńczych. Natomiast zmniejszyła się liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej. Zasiłki przyznawano głównie na zakup opału, leków, opłacenie bieżących rachunków.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach świadczeń niepieniężnych zapewnia mieszkańcom z niskim progiem dochodowym możliwość korzystania z jednego gorącego posiłku każdego dnia, są to głównie osoby starsze i schorowane. Beneficjentami w tym obszarze są również dzieci w instytucjach oświatowych, którym GOPS finansuje ciepły posiłek.

Tabela 2. Analiza osób objętych pomocą – zrealizowane świadczenia.

Wyszczególnienie	Liczba osób			
	2019	2020	2021	2022
Osoby, którym przyznano świadczenia	164	149	117	239
w tym kobiety	90	77	57	161
w tym 0 - 17	-	-	-	27
w tym wiek produkcyjny	69	54	42	120
w tym wiek poprodukcyjny	21	23	15	14
w tym mężczyźni	74	72	60	78
w tym 0 – 17 lat	1	1	-	20
w tym wiek produkcyjny	60	58	49	52
w tym wiek poprodukcyjny	13	13	11	6
Osoby długotrwale korzystające	93	83	80	69
w tym kobiety	53	41	36	28
w tym mężczyźni	40	42	44	41
Osoby niepełnosprawne	28	32	23	24
w tym kobiety	7	8	6	4
w tym mężczyźni	21	23	17	20
w tym na wsi	164	149	117	239

Źródło: Opracowanie własne na podstawie programu Pomost

Ważną formą wsparcia oferowanego przez GOPS jest praca socjalna, która ma na celu pomóc osobom i rodzinom wzmocnić lub odzyskać zdolność do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W strukturach GOPS występuje asystent rodziny, który pomaga rodzinom borykającym się z różnymi problemami natury wychowawczej, materialnej oraz zdrowotnej. W rodzinach objętych pieczęcią asystenta dużym problemem jest proces edukacyjny dzieci na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej. Celem działań podejmowanych przez asystenta rodziny jest poprawa warunków życia codziennego podopiecznych, towarzyszenie rodzinom z problemami, poprawa relacji w rodzinie, pomoc w codziennych czynnościach, zapewnienie odpowiednich relacji między członkami rodziny, tj. oparte na bezwarunkowej miłości, szacunku i zaufaniu. Głównym celem pracy asystenta jest podniesienie zaradności życiowej rodziny. Do celów pracy asystenta należy przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub w rodzinach zastępczych.

W 2022 roku Ośrodek kontynuował realizację programu „Korpus Wsparcia Seniorów” w ramach tego programu pracownicy socjalni świadczyli usługi dla osób w wieku 65+. Usługi te polegały na dowożeniu paczek żywnościowych oraz na rozmowach z osobami starszymi i samotnymi.

W 2022 roku GOPS realizował zadanie pn. Klub Senior + w Popielowie i w Lubieni. W każdym z Klubów uczestniczy stale 15 osób. W ramach klubów zakłada się przede wszystkim regularną aktywność fizyczną w formie zajęć ruchowo-usprawniających, organizację wyjazdów rekreacyjno-integracyjnych, różnego typu spotkań. W ramach programu zapewniano niezbędne materiały i artykuły do prowadzenia zajęć z seniorami.

Na terenie Gminy Popielów funkcjonuje również Klub Integracji Społecznej. Celem działalności KIS jest ponowne przystosowanie człowieka chorego lub niepełnosprawnego do czynnego, samodzielnego życia w społeczeństwie i do pracy zawodowej. Ponadto Urząd Pracy w Opolu oferuje prace społecznie użyteczne pozwalające osobom korzystającym z pomocy społecznej na aktywizację zawodową i społeczną. Wykonywanie prac społecznie użytecznych przez osoby bezrobotne pozwala na uzyskiwanie przez te osoby dochodu oraz niweluje bezczynność i zaspokaja potrzebę pracy. Efekty pracy tych osób widoczne są na terenie całej gminy.

GOPS prowadzi również od 2008 roku punkt Banku Żywności. W 2022 z Banku Żywności skorzystały ok 303 osoby z całej Gminy Popielów. Są to osoby korzystające z pomocy oraz osoby, które spełniają kryterium dochodowe pomocy społecznej w wysokości 220% tego kryterium, w większości osoby samotne i schorowane. W 2022 roku wydanych zostało 6,3 t żywności.

Ponadto od 2018 roku Ośrodek współpracuje z marketami spożywczymi (Biedronka) i pozyskuje żywność dla podopiecznych w ramach programu „Nie Marnuj Żywności”, która jest wydawana osobom spoza kryterium dochodowego, przede wszystkim osobom schorowanym, starszym czy samotnym.

GOPS prowadzi także stałą zbiórkę odzieży używanej oraz sprzętu gospodarstwa domowego i na bieżąco wydaje te artykuły podopiecznym oraz innym osobom potrzebującym, w tym również uchodźcom z Ukrainy.

W ramach działalności ośrodka prowadzony i obsługiwany jest punkt konsultacyjny, w którym można skorzystać z pomocy psychologa. Punkt finansowany jest ze środków gminy – ochrony zdrowia i profilaktyki uzależnień.

Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego

Na terenie Gminy Popielów działają następujące stowarzyszenia oraz organizacje:

- Stowarzyszenie Nasza Wieś Stare Siołkowice,
- Stowarzyszenie Odnowy Wsi „Nowe Siołkowice”,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Popielowa „Razem”,
- Stowarzyszenie Miłośników Karłowic i Kuźnicy Katowskiej im. Ks. Dr Jana Dzierżona,
- Związek Śląskich Kobiet Wiejskich – koło Popielów,
- Samodzielne Koło Gospodyń Wiejskich w Karłowicach,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Tradycja” w Kurzniach,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Stobrawianki” w Stobrawie,
- Koło Gospodyń Wiejskich „StyLOVE” w Rybnej,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Leśne Babki” w Kaniowie,
- Ochotnicze Straże Pożarne w Popielowie, Starych Siołkowicach, Karłowicach, Stobrawie i Kaniowie,

- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim – DFK Popielów i Stare Siołkowice,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Gminny Związek Wędkarski,
- Gminne Zrzeszenie Ludowe Kluby Sportowe i kluby w nim stowarzyszone,
- Kluby i organizacje sportowe,
- Parafialne koła „Caritas”.

Organizacje podejmują różnorodne działania na rzecz społeczności lokalnej w zależności od swojej specyfiki i grup docelowych odbiorców. Organizowane są różnorodne warsztaty i wydarzenia integrujące mieszkańców w oparciu o zróżnicowane tradycje kulinarne regionu.

Działania integrujące w oparciu o sport i rekreację prowadzą Gminne Zrzeszenie Ludowe Kluby Sportowe i zrzeszone w nim kluby sportowe oraz Gminny Związek Wędkarski.

Prężnie działają organizacje kobiece, w szczególności wspierające podtrzymywanie tradycji kulinarnych i samopomoc środowiskową w ramach Kół Gospodyń Wiejskich. Głównym ich celem jest inicjowanie i podejmowanie działań na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet, podnoszenie statusu społecznego kobiet wiejskich oraz ich wiedzy prawnej, ekonomicznej, zawodowej, ochrona praw i reprezentowanie interesów kobiet.

Na terenie gminy z powodzeniem działają organizacje, których działalność skierowana jest na integrację i rozwój społeczności wiejskich. Na tym polu podejmowane są różnorodne inicjatywy, projekty i działania, w tym z zakresu upowszechniania kultury, historii lokalnej i tradycji, odnowy wsi i estetyki wsi.

Głównym celem działalności organizacji pozarządowych w Gminie Popielów jest pobudzenie środowiska lokalnego do działania na rzecz współpracy z instytucjami oświatowymi, wspierania realizacji jej zadań wychowawczych i edukacyjnych, kształtowanie postaw prospołecznych i pro kulturalnych wśród mieszkańców, integracja oraz inicjowanie pozytywnych działań w środowisku lokalnym, współpraca z instytucjami państwowymi oraz organizacjami pozarządowymi w kraju i za granicą, stworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Bardzo ważną rolę w integracji mieszkańców odgrywają, w ramach swojej działalności statutowej, Ochotnicze Straże Pożarne. W ostatnim czasie ze względu na ograniczenia

epidemiczne w miarę możliwości podejmowano tradycyjne działania związane z nauką pierwszej pomocy oraz prewencją przeciwpożarową wśród dzieci i młodzieży. Straże kontynuowały owocną współpracę z partnerami zagranicznymi.

Ponadto podejmowano działania związane z doposażeniem ich w sprzęt niezbędny do prowadzenia zadań statutowych. Część zadań angażowała różne organizacje i środowiska lokalne przyczyniając się do integracji mieszkańców i współpracy między sołectwami.

Gmina Popielów udzieliła pomocy organizacjom pozarządowym oraz grupom nieformalnym w aplikowaniu o dotacje na różnorodne zadania. Pracownicy Urzędu Gminy udzielali informacji i wsparcia merytorycznego przy opracowywaniu i składaniu ofert w otwartych konkursach ofert organizowanych przez Samorząd Województwa Opolskiego oraz inne podmioty. Ponadto udzielano bieżącego wsparcia merytorycznego w ramach realizacji projektów, które uzyskały dofinansowanie w ramach otwartych konkursów ofert.

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest w tej chwili najbardziej efektywną i najlepszą metodą identyfikacji słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń, jakie stoją przed gminą. Zaprezentowana analiza obejmuje obecny stan i pozwala sformułować koncepcje zrównoważonego rozwoju. Przedstawiony zbiór mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest efektem obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej, w jakiej znalazła się Gmina Popielów.

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszająca się liczba klientów Ośrodka Pomocy Społecznej • Zaangażowanie społeczne mieszkańców • Istniejące instytucje, organizacje pozarządowe • Otwartość organizacji i instytucji na nowe rozwiązania, otwartość na dialog i współpracę lokalnych liderów • Pozytywne nastawienie Jednostek Samorządu Terytorialnego, brak obawy przed zmianami, chęć współpracy • Wykwalifikowana i merytoryczna kadra rozwijająca swoje kompetencje 	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura społeczna • Ograniczenia finansowe gminy • Brak większych zakładów pracy • Niewystraszające chęci do działania wspólnotowego wśród mieszkańców • Brak publicznego żłobka, brak mieszkań • Emigracja młodych ludzi • Struktura demograficzna, starzenie się społeczeństwa • Brak oferty zatrudnieniowej dla osób niepełnosprawnych • Słabe zainteresowanie lokalnych pracodawców ekonomią społeczną

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> • Bardzo duży, lecz wciąż niewykorzystany kapitał społeczny • Rozwój przedsiębiorczości oparty o turystykę, rekreację oraz popularyzację aktywnych form spędzania wolnego czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Duża odległość od miasta wojewódzkiego • Ograniczone możliwości dojazdu, niski poziom infrastruktury komunikacyjnej – wykluczenie komunikacyjne • Postawa roszczeniowa części osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> • Potrzeba działania • Dobra wola • Rozwój instytucji • Tworzenie miejsc pracy np. w spółdzielniach socjalnych • Pozyskiwanie środków zewnętrznych np. fundusze unijne • Sprzyjające uwarunkowania prawne (klauzule społeczne) • Zwiększenie zapotrzebowania na usługi społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa • Realizacja wspólnych inicjatyw JST, PES, na rzecz promocji ES w gminie • Nowa perspektywa programowa UE 2021-2027 • Wykorzystanie nisz gospodarczych do tworzenia nowych PES 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost kosztów życia • Wyludnienie – młodzi ludzie • Brak współdziałania pomiędzy organizacjami • Problemy demograficzne • Skomplikowane procedury przy pozyskiwaniu środków zewnętrznych • Często zmieniające się przepisy prawne • Rotacje w instytucjach i zmiany we władzach • Brak finansowania po zakończeniu współfinansowania ze środków unijnych • COVID 19, marazm społeczny po lockdownie • Migracja ludności • Zmiany klimatyczne • Brak atrakcyjnych ofert pracy

W analizie SWOT w słabych stronach zwrócono uwagę, iż w gminie występuje zjawisko emigracji młodych ludzi, patrząc pod kątem struktury demograficznej zauważamy również tendencję starzenia się społeczeństwa, co ma wpływ na poziom zatrudnienia w Gminie Popielów, jak również powstawania nowych przedsiębiorstw. Należy jednak mieć na uwadze, że dzięki pozytywnemu nastawieniu JST, wykwalifikowanej kadrze istnieje duża szansa na rozwój przedsiębiorczości, w tym podmiotów ekonomii społecznej oraz rozwój turystyki, rekreacji, gospodarki lokalnej oraz rolnictwa w gminie Popielów.

V. Zakładane cele i działania Planu

Cel główny:

Wsparcie rozwoju społecznego poprzez realizację usług ekonomii społecznej w Gminie Popielów.

Cele szczegółowe:

1. Animowanie inicjatyw rozwijających ekonomię społeczną w obszarach edukacyjnym, rekreacyjno-turystycznym, zdrowotno-opiekuńczym.

Przewidziane działania:

- 1) szczegółowa diagnoza potrzeb mieszkańców wskazanych obszarów gospodarczych dla ekonomii społecznej oraz innych obszarów mających potencjał rozwoju gospodarczego gminy,
  - 2) spotkania z przedstawicielami firm,
  - 3) wsparcie dla powstających i istniejących Podmiotów Ekonomii Społecznej,
  - 4) rozwijanie usług opiekuńczych, w tym np. mieszkań chronionych i wspomaganych,
  - 5) rozwijanie usług kulinarnych i turystycznych, w tym podejmowanie działań na rzecz wypromowania produktów lokalnych, wiosek tematycznych,
  - 6) podejmowanie działań na rzecz upowszechnienia dostępu do kultury, rekreacji i edukacji nieformalnej.
  - 7) wsparcie usług reintegracji społeczno-zawodowej w KIS,
  - 8) wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych (organizacyjnych i kadrowych),
  - 9) koordynacja procesu i wdrożenie wypracowanych narzędzi we współpracy z instytucjami wspierającymi w szczególności OWES, ROPS, PUP, WUP,
  - 10) akcje promocyjno-informacyjne.
2. Dążenie do realizacji zapisów KPRES w zakresie zlecenia usług i zadań na podstawie klauzul społecznych

Przewidziane działania:

- 1) wspieranie PES (Podmioty Ekonomii Społecznej) w tworzeniu dokumentacji przetargowej,
- 2) monitoring usług zleczanych przez gminę w celu znalezienia niszy dla PES,
- 3) realizacja zleceń przez PES,

- 4) wsparcie istniejących PES, zwiększenie ilości zamówień publicznych trafiających do PES/PS.

Większość działań wskazanych w celach szczegółowych można sfinansować ze środków własnych Gminy Popielów, ze środków OWES czy Funduszu Pracy, PEFRON oraz innych instytucji zaangażowanych w realizację Programu.

Podczas realizacji celów Programu należy mieć na uwadze kluczowe kierunki rozwoju gminy Popielów tj.:

1. Politykę proekologiczną i adaptację do zmian klimatu.
2. Zmiana warunków i komfortu życia mieszkańców.
3. Konkurencyjność i efektywność gospodarki.

Nadrzędnym celem rozwoju gminy jest prowadzenie polityki proekologicznej w zakresie planowania, transportu oraz szeroko pojętych działań, m.in. rozbudowa bazy infrastrukturalnej i turystycznej oraz ochrona środowiska naturalnego. W efekcie możliwe staje się aktywne włączenie mieszkańców do prac na rzecz ochrony środowiska. Zatem działaniem, zmierzającym do adaptacji do zmian klimatycznych i ochrony środowiska, jest unaocznienie mieszkańcom gminy, iż ich działania mogą mieć pozytywny wpływ na problem gospodarki wodnej i ściekowej, gospodarki odpadami, zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz kwestie związane z terenami zielonymi i z ochroną ekosystemów.

Głównym oczekiwaniem mieszkańców gminy jest podniesienie ogólnie postrzeganych warunków i komfortu życia, oczekiwania związane z bezpieczeństwem, dostępnością usług służby zdrowia, kultury i wysokiej jakości edukacji. Jednocześnie mieszkańcy gminy oczekują rozwiązań, które pozwolą zacieśniać ich wzajemne relacje przy kultywowaniu tradycji i korzystaniu z ich dziedzictwa kulturowego.

Jednym z głównych elementów gospodarczych jest rolnictwo, które podobnie jak pozostałe formy aktywności zawodowej oczekuje wsparcia i rozwoju zarówno w wymiarze infrastrukturalnym jak również i kompetencyjnym. Oczekiwania dotyczą również promocji lokalnej przedsiębiorczości, w atrakcyjnej uporządkowanej przestrzeni.

3. Zarządzanie planem i jego aktualizacja

Wdrażanie i zarządzanie planem wymagać będzie współpracy wielu podmiotów i osób, reprezentujących sektor publiczny i społeczny. W tym celu należy powołać Zespół ds. Zarządzania Lokalnym Planem Rozwoju Ekonomii Społecznej, w skład którego powinni

wchodzić w szczególności przedstawiciele instytucji tworzących Lokalny Plan Ekonomii Społecznej:

1. Urząd Gminy Popielów,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popielowie,
3. Przedstawiciele stowarzyszeń działających na terenie Gminy Popielów,
4. Przedstawiciele kół gospodyń wiejskich działających na terenie Gminy Popielów,
5. Lokalni liderzy.

Zespół powinien spotykać się nie rzadziej niż raz na rok oraz co roku dokonywać oceny realizacji planu i ewentualnie jego aktualizacji.

VI. Podsumowanie

Gmina Popielów mierzy się z coraz większymi zmianami demograficznymi ludności, wzrasta odsetek ludzi starszych, co ma wpływ na starzenie się społeczeństwa. W latach 1995-2021 spadek liczby mieszkańców wyniósł 9,54%. Na liczbę ludności negatywnie wpływa również saldo migracji. Do spadku liczby ludności przyczyniła się także sytuacja wywołana epidemią COVID-19.

Tworząc dokumenty strategiczne i planując działania mające na celu podniesienie poziomu życia mieszkańców warto wykorzystać potencjał podmiotów ekonomii społecznej oraz zaplanować ich rozwój w tych obszarach, które wymagają szczególnej interwencji samorządu lokalnego, Gmina Popielów posiada ku temu dobre narzędzia i doświadczenie w kreowaniu podmiotów ekonomii społecznej.

Połączenie doświadczeń i potencjałów podmiotów reintegracji zawodowej, organizacji pozarządowych i jednostek samorządu terytorialnego, wykorzystaniu lokalnych zasobów oraz systemów wsparcia zatrudnienia osób borykających się z nieporadnością życiową mogą powstawać przedsiębiorstwa społeczne tworzące miejsca pracy, a równocześnie zaspokajające lokalne potrzeby w sposób ekonomicznie bardziej efektywny. Podjęte działania zmierzają do zwiększenia przepływu osób wykluczonych pomiędzy instytucjami reintegracji społecznej i zawodowej. Główne cele osiągnąć można przez współpracę pomiędzy instytucjami oraz wzajemne wsparcie.

Gmina Popielów zapewnia mieszkańcom posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności możliwość uczestniczenia w Warsztatach Terapii Zajęciowej, która daje osobom z niepełnosprawnością, niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji

społecznej i zawodowej. Istotnym elementem wsparcia dla tworzenia i funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych tworzących miejsca pracy dla osób wykluczonych (w tym osób z niepełnosprawnościami) są zamówienia publiczne i zlecenia ze strony jednostek finansów publicznych, zwłaszcza jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych. Realizując zadania publiczne zlecają one wiele zadań w formie zamówień publicznych podmiotom komercyjnym, lecz jedynie incydentalnie korzystają z tzw. klauzul społecznych umożliwiających rozszerzenie katalogu kryteriów oceny składanych ofert o kryteria społeczne, tj. zatrudnienie przy wykonywaniu zlecenia osób z niepełnosprawnościami czy bezrobotnych. Wynika to często z braku doświadczenia i odpowiedniej wiedzy osób odpowiedzialnych za zlecenie zadań publicznych. W celu poprawy tej sytuacji zasadnym jest prowadzenie systematycznych szkoleń i warsztatów czy korzystanie z doradztwa specjalistycznego w tym zakresie oraz dystrybucja materiałów informacyjnych wśród podmiotów zlecających zadania w formie zamówień publicznych.

Uzasadnienie

Gminny Plan Rozwoju Ekonomii Społecznej Gminy Popielów na lata 2023-2027 ma na celu zapewnienie właściwych ram prawnych i organizacyjnych dla rozwoju w środowisku lokalnym Gminy Popielów podmiotów ekonomii społecznej. Wdrożenie odpowiednich narzędzi służących wzmocnieniu podmiotów z sektora ekonomii społecznej będzie służyć poprawie jakości życia mieszkańców.

Plan został opracowany we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Opolu w ramach projektu „Wsparcie dla opolskiego modelu promocji, upowszechniania oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej” współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 8 Integracja Społeczna, Działanie 8.3 Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej.

Plan wpisuje się w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Popielów na lata 2016-2025, dlatego uzasadnionym staje się przyjęcie ww. programu.